

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 05 » вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Історія та археологія
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра історії, археології та методики викладання
Курс IV

Івано-Франківськ 2024/2025

Програму розроблено:

1. Михайленко Галина Миколаївна, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої наказом ректора ХДУ № 644-Д від 04 червня 2021 р.

В.о. декана факультету Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри історії, археології та методики викладання

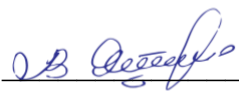
Протокол № 16 від 06 червня 2024 р.

Завідувачка кафедри Наталя КУЗОВОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету психології, історії та соціології

Протокол № 10 від 18 червня 2024 р.

Голова ради Наталя ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВСТУП

(загальна інформація про практику, коротка анотація, термін практик)

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням академічної доброчесності учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.

Переддипломна практика здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня відбувається у 8 семестрі, термін переддипломної практики денної форми навчання – 3 тижні, заочної форми навчання – 3 тижні на базах архівних установ / музеїв / інспекції по охороні пам'яток історії та культури щодо обробки, систематизації, обліку, зберігання та використання документів / експонатів / археологічних пам'яток.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю	Опис, мета
ОК 34	Переддипломна практика	4,5	диф. залік	Апробація методичної частини кваліфікаційної роботи (проєкту), оволодіння здобувачами відповідними методиками дослідження

1.Мета, основні завдання та формат (очний, дистанційний, змішаний, екскурсія, виїзна) практики

Мета практики: виконання та апробація методичної частини кваліфікаційної роботи (проєкту), закріплення та поглиблення базових

професійних вмінь та формування навичок, що необхідні при виконанні функцій історика та археолога.

Основні завдання практики:

- набуття вмінь та отримання навичок щодо планування, підготовки, організації кваліфікаційної роботи (проєкту);
- сформулювати розуміння головних понять та змісту кваліфікаційної роботи (проєкту);
- формування вміння і здатності проводити власне дослідження та застосувати отримані результати в професійній діяльності.

Формат проведення практики: дистанційний

2. Програмні результати навчання та компетентності

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 34	Переддипломна практика	ЗК1, 3-6, 9	ФК1, 2, 4, 5, 9, 10, 12	ПРН1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему. ПРН2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел. ПРН4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами і, прийнятими у фаховому середовищі. ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами. ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії. ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах. ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки. ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України. ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності. ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов. ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот. ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

				ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології. ПРН 15. Знати особливості відповідних історичних подій на Херсонщині та використовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 16. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації регіональних особливостей історичного процесу
--	--	--	--	--

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентації тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Проведення просвітницьких заходів на базі практики	Методична розробка виставки/лекції/уроку	20
2.	Збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи	Звіт-самоаналіз результатів апробації кваліфікаційної роботи (проєкту)	20
3.	Вивчення позитивних практик та досвіду на базі практики	Виконання індивідуального завдання	10
4.	Загальне оформлення та ведення звіту про результати практики, презентація результатів практики, захист практики	Звіт про проходження практики	50
Загальна кількість балів			100

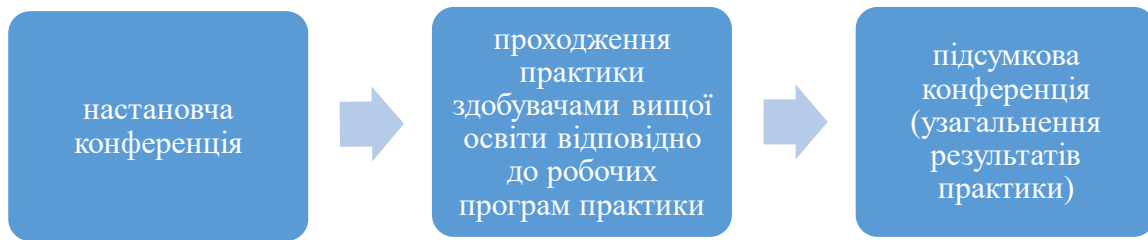
Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. Методичні рекомендації

Досягнення поставленої мети і завдань практики передбачає апробацію методичної частини кваліфікаційної роботи (проєкту), оволодіння здобувачами відповідними методиками на практиці.

Основною формою реалізації програми практики є проведення уроків історії або виховних заходів за темою кваліфікаційної роботи (проєкту).

У процесі практики здобувачам рекомендується:

- ознайомитись з сучасними методами і формами популяризації науки;
- поглибити та закріпити в практичних умовах теоретичні знання з історії, історіографії, отриманих в освітньому процесі;
- продовжувати формування професійних умінь і навичок організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України, потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх використовувати в практичній діяльності;
- застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності;
- здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот;
- набути досвід підготовки, написання та апробації методичної частини кваліфікаційної роботи (проєкту).

Перший етап:

- підготовка до апробації методичної частини кваліфікаційної роботи;
- вивчення перспективного досвіду професіоналів у галузі архівної/музейної справи/освіти, охорони пам'яток та консультації з ними щодо апробації методичної частини кваліфікаційної роботи;
- консультації з науковими керівником щодо організації апробації кваліфікаційної роботи (проєкту).

Другий етап:

- апробація кваліфікаційної роботи (проєкту);
- внесення коректив відповідно до отриманих результатів до кваліфікаційної роботи (проєкту);

- виконання індивідуального завдання;
- оформлення звітної документації.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки.

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка переддипломної практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

Зміст завдання	Кількість балів
Поточний контроль	50
Проведення просвітницьких заходів на базі практики: - Методична розробка виставки/лекції/уроку	0-20
Збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи: - Звіт-самоаналіз результатів апробації кваліфікаційної роботи (проєкту)	0-20
Вивчення позитивних практик на базі практики: - Виконання індивідуального завдання	0-10
Підсумковий контроль	50
Ведення звіту про результати практики	0-10
Захист звіту	0-25
Відповіді на запитання	0-15

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітні документи акуратно оформлюються і подаються груповому керівнику на наступний робочий день після завершення практики. Звітна документація перевіряється, затверджується та оцінюється груповим керівником.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Звіт про результати практики, в якому обов'язково вказано (його форма та вимоги щодо заповнення доводяться до практикантів на настановній конференції організатором практики):

- терміни початку і закінчення практики, інформація про виконання програми практики;

- перелік всіх видів робіт, що здійснювались за період практики;

- оцінки та підписи групового керівника.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Звіт про проходження практики.

2. Методичної розробка виставки/лекції/уроку за темою кваліфікаційної роботи (проєкту)

3. Звіту-самоаналізу результатів апробації кваліфікаційної роботи (проєкту)

4. Індивідуального завдання.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:

- ведення здобувачем звіту про проходження практики, де записуються усі види робіт під час проходження практики;
- оцінка видів робіт, передбачених програмою практики, керівниками практики;
- оцінювання здобувачів включає оцінки за кожне виконане завдання.

Критерії оцінювання практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів навчальної практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Підсумкова оцінка за практику складається з суми балів, отриманих від:

- керівника від бази практики (50%);
- керівника від кафедри історії, археології та методики викладання (50%).

Підсумковий контроль здійснюється під час підсумкової конференції, на якій практикант звітує про виконання завдань практики комісії, призначеній деканом факультету.

Шкала оцінювання практики:

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/Nationalgrade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні:

1. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства : навч. посіб. / за наук. ред. О. М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 490 с.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392)
3. Державний стандарт базової середньої освіти (30 вересня 2020 року). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛІТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАННІ, ВИКЛАДАННІ Й ДОСЛІДЖЕННЯХ У ХЕРСОНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ. Івано-Франківськ, 2023.

5. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2888-14#Text>
6. Закон України «Про музей та музейну справу». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Закон України «Про охорону культурної спадщини». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
8. Історичне джерелознавство: Підручник / Авт.: Я. С. Калакура, І. Н. Войцехівська, С. Ф. Павленко, Б. І. Корольов, М.Г. Палієнко; Гол. ред. С. В. Головка. Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/966-06-0261-8/966-06-0261-8.pdf>.
9. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності
10. Навчальні програми з історії, 5-9, 10-11 класи/ Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / <http://mon.gov.ua/>
11. Положення про кваліфікаційну роботу (проект) (Наказ ХДУ від 09.10.2020 № 953-Д).

Допоміжні:

1. International Council of Museums (2009). "Key Concepts of Museology" on 2015-06-16. Режим доступу: https://web.archive.org/web/20150616014713/http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museologie_Anglais_BD.pdf
2. *Murphy, Oonagh (Spring 2018). "Museum Studies as Critical Praxis: Developing an Active Approach to Teaching, Research and Practice". Tate Papers. 29.*
3. Sullivan, Ann Marie (2016). "Cultural Heritage & New Media: A Future for the Past". The John Marshall Review of Intellectual Property Law. 15: 604. Режим доступу: <https://repository.law.uic.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1392&context=ripl>

4. Розвиток історичного джерелознавства в Україні (1840-ві - 1920-ті рр.) : [монографія] / Т. С. Китиченко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Харків. держ. вище училище фіз. культури №1. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2019. 238 с.
5. Херсонщина: від найдавніших часів до сьогодення. Навчально-методичний посібник для вищих та загальноосвітніх навчальних закладів / Цибуленко Л.О., Водотика С.Г., Батенко Г.В., Кузовова Н.М., Павленко В.Я., Цибуленко Г.В. Херсон, 2017. –416 с.

Електронні ресурси:

1. Веб сайт ЮНЕСКО: <https://en.unesco.org/>
2. Електронна бібліотека Академії педагогічних наук НАН України. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
3. Електронний репозитарій Херсонського державного університету. Режим доступу:
https://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/Resource_2017/Digital_resources_2017/eKhSUIR_2017.aspx
4. Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. <http://archeos.org.ua/>
5. Офіційний веб-портал Державної архівної служби України. <Http://www.archives.gov.ua/Archives>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / <http://mon.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Херсонського державного університету <http://www.kspu.edu/>